

VERSLAG

over de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming voor het onderzoek naar het beheer van het luchtverkeer in het gemeenschappelijke Europese luchtruim (Sesar) betreffende het begrotingsjaar 2016, vergezeld van het antwoord van de gemeenschappelijke onderneming

(2017/C 426/08)

INHOUD

	<i>Paragraaf</i>	<i>Bladzijde</i>
INLEIDING	1-10	57
Oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar	1-2	57
Bestuursstructuur	3-4	57
Doelstellingen	5-6	57
Middelen	7-10	58
OOORDEEL	11-23	58
Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen	12	58
Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen	13	58
Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen	14	58
Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen	15-17	59
Verantwoordelijkheden van de controleur voor de controle van de rekeningen en onderliggende verrichtingen	18-22	59
BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BEHEER	24-30	60
Uitvoering van de begroting 2016	24	60
Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van KP7 en TEN-V	25-27	60
Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van Horizon 2020	28-30	60
INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN	31-34	60
Internebeheersingskader	31	60
Rapporteren en controleren van bijdragen in natura aan Sesar 2020-projecten	32	61
Beoordeling van de financiële capaciteit van aanvragers in het kader van oproepen tot voorstellen	33	61
Kosteneffectiviteit van dienstverleningscontracten	34	61
BIJLAGE — FOLLOW-UP VAN DE OPMERKINGEN VAN DE VOORGAANDE JAREN		62

INLEIDING

Oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar

1. De Gemeenschappelijke Onderneming voor het onderzoek naar het beheer van het luchtverkeer in het gemeenschappelijke Europese luchtruim (Sesar), gevestigd te Brussel, werd in februari 2007 opgericht voor een periode van acht jaar en begon op 10 augustus 2007 autonoom te functioneren⁽¹⁾. In juni 2014 wijzigde de Raad de oprichtingsverordening en verlengde hij de looptijd van de gemeenschappelijke onderneming tot 31 december 2024⁽²⁾.

2. De Gemeenschappelijke Onderneming Sesar is een publiek-privaat partnerschap voor de ontwikkeling en ingebruikname van gemoderniseerde luchtverkeersbeveiliging (ATM) in Europa. De oprichtende leden zijn de Europese Unie (EU), vertegenwoordigd door de Commissie, en de Europese Organisatie voor de veiligheid van de luchtvaart (Eurocontrol). Na een oproep tot het indienen van blijken van belangstelling werden 19 publieke en particuliere entiteiten uit de luchtvaartindustrie lid van de gemeenschappelijke onderneming. Daaronder bevinden zich vliegtuigbouwers, fabrikanten van grond- en vliegtuigapparatuur, verleners van luchtvaartnavigatiediensten en luchthavenautoriteiten.

Bestuursstructuur

3. De bestuursstructuur van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar omvat de raad van bestuur en de uitvoerend directeur.

4. De raad van bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar en vertegenwoordigers van belanghebbenden (het leger, civiele luchtruimgebruikers, verleners van luchtvaartnavigatiediensten, fabrikanten van vliegtuigapparatuur, luchthavens, personeel uit de ATM-sector en de wetenschappelijke gemeenschap). De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het ATM-masterplan, dat is goedgekeurd door de Raad, en voor het algemeen toezicht op de uitvoering van het Sesar-project. De uitvoerend directeur is belast met het dagelijks beheer van de gemeenschappelijke onderneming.

Doelstellingen

5. Het doel van het Sesar-project is om ATM in Europa te moderniseren door nieuwe of verbeterde technologieën en procedures te definiëren, ontwikkelen en leveren. Het project bestaat uit drie delen.

- Een „definiërende fase” (2004-2007), geleid door Eurocontrol en gefinancierd door het programma voor het trans-Europese vervoersnetwerk (TEN-V). Het resultaat was het Europese „ATM-masterplan”, dat de inhoud van de nieuwe generatie van het moderne ATM-systeem bepaalt en de ontwikkeling en ingebruikname ervan beschrijft;
- Een „ontwikkelingsfase” van twee termijnen (2007-2013, verlengd tot 2016), beheerd door de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar en gefinancierd door TEN-V en het zevende kaderprogramma voor onderzoek (KP7);
- Een „stationeringsfase” (2014-2024), onder leiding van de luchtvaartindustrie en belanghebbenden, voor de grootschalige productie en invoering van de nieuwe ATM-infrastructuur, gefinancierd door Horizon 2020.

6. De Gemeenschappelijke Onderneming Sesar in het kader van KP7 en TEN-V-programma's heeft tot doel ATM in Europa te moderniseren en de veiligheid ervan te verbeteren door alle relevante onderzoeks- en ontwikkelingswerkzaamheden in de EU voor de productie van nieuwe technologische systemen, componenten en operationele procedures te coördineren en te concentreren, zoals gedefinieerd in het ATM-masterplan (Sesar I — ontwikkelingsfase). De Gemeenschappelijke Onderneming Sesar voert in het kader van Horizon 2020 het Sesar II-programma (Sesar 2020) uit met als doel het onderzoek en de innovatie door haar belanghebbenden te coördineren (vervolg ontwikkelingsfase) en de nieuwe ATM-infrastructuur uit te voeren (stationeringsfase).

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 219/2007 van de Raad van 27 februari 2007 betreffende de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming voor de realisering van het Europese nieuwe generatie luchtverkeersbeveiligingssysteem (Sesar) (PB L 64 van 2.3.2007, blz. 1), gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1361/2008 (PB L 352 van 31.12.2008, blz. 12).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 721/2014 van de Raad van 16 juni 2014 houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 219/2007 betreffende de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming voor de realisering van het Europese nieuwe generatie luchtverkeersbeveiligingssysteem (Sesar), voor wat de verlenging van de looptijd van de gemeenschappelijke onderneming tot 2024 betreft (PB L 192 van 1.7.2014, blz. 1).

Middelen

7. De begroting voor de ontwikkelingsfase van het programma Sesar I voor de periode 2008-2015 bedroeg 2 100 miljoen euro, waarin de EU, Eurocontrol en de deelnemende publieke en private partners uit de luchtvaartsector gelijkelijk moesten bijdragen. De bijdrage van de EU van maximaal 700 miljoen euro wordt gefinancierd uit de KP7- en TEN-V-programma's ⁽³⁾.

8. De EU-bijdrage aan de uitvoering van Sesar 2020 van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar bedraagt maximaal 585 miljoen euro; dit bedrag moet uit Horizon 2020 worden betaald ⁽⁴⁾. Volgens de lidmaatschapsovereenkomsten van Sesar 2020 moet Eurocontrol ongeveer 500 miljoen euro bijdragen en moeten andere leden uit de luchtvaartsector een bijdrage van ten minste 720,7 miljoen euro leveren aan de operationele activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming. Ongeveer 90 % van de financiering door Eurocontrol en de andere leden wordt in natura verstrekt.

9. Wat betreft de bijdragen in contanten in de administratieve kosten van de gemeenschappelijke onderneming stelt de raad van bestuur de bedragen vast die door ieder lid moeten worden betaald, naar rato van de bijdragen die ieder lid verplicht is te betalen, en stelt deze de termijn vast waarbinnen de leden hun bijdragen moeten betalen.

10. In 2016 bedroeg de betalingsbegroting van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar 157,1 miljoen euro (2015: 136,9 miljoen euro). Op 31 december 2016 had de gemeenschappelijke onderneming 44 personeelsleden in dienst (2015: 41) ⁽⁵⁾.

oordeel

11. Wij hebben het volgende gecontroleerd:

- a) de jaarrekening van de gemeenschappelijke onderneming, die bestaat uit de financiële staten ⁽⁶⁾ en de verslagen over de uitvoering van de begroting ⁽⁷⁾ betreffende het per 31 december 2016 afgesloten begrotingsjaar, en
- b) de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekening, zoals voorgeschreven door artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

12. Naar ons oordeel geven de rekeningen van de gemeenschappelijke onderneming over het op 31 december 2016 afgesloten jaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de gemeenschappelijke onderneming per 31 december 2016, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels. Deze zijn gebaseerd op internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector.

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen

13. Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2016 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

14. Naar ons oordeel zijn de onderliggende betalingen bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2016 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

⁽³⁾ Artikel 3 van de algemene overeenkomst tussen de Europese Commissie en de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar, december 2009.

⁽⁴⁾ Artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) nr. 219/2007, zoals gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1361/2008.

⁽⁵⁾ Meer informatie over de activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming is te vinden op haar website: <http://www.sesarju.eu>

⁽⁶⁾ De financiële staten omvatten de balans en de staat van de financiële resultaten, het kasstroomoverzicht en het mutatieoverzicht van de nettoactiva, alsook een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

⁽⁷⁾ De verslagen over de uitvoering van de begroting omvatten de verslagen die een samenvatting zijn van alle begrotingsverrichtingen en de bijbehorende toelichtingen.

Verantwoordelijkheden van de leiding en de met governance belaste personen

15. Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en het financieel reglement van de gemeenschappelijke onderneming is de leiding verantwoordelijk voor het opstellen en weergeven van de rekeningen op basis van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector, alsmede voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Deze verantwoordelijkheid omvat het ontwerpen, invoeren en in stand houden van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het opmaken en getrouw weergeven van financiële staten die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten. De leiding dient er ook voor te zorgen dat de in de financiële staten weergegeven activiteiten, financiële verrichtingen en informatie in overeenstemming zijn met de voorschriften waar ze onder vallen. De leiding van de gemeenschappelijke onderneming draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen.

16. Bij het voorbereiden van de rekeningen is de leiding verantwoordelijk voor het beoordelen van het vermogen van de gemeenschappelijke onderneming om haar activiteiten voort te zetten, voor het in voorkomend geval melden van kwesties die verband houden met de bedrijfscontinuïteit en voor het hanteren van het continuïteitsbeginsel.

17. Degenen die belast zijn met governance zijn verantwoordelijk voor de supervisie van het proces van financiële verslaglegging over de entiteit.

Verantwoordelijkheden van de controleur voor de controle van de rekeningen en onderliggende verrichtingen

18. Onze doelstellingen bestaan erin, redelijke zekerheid te verkrijgen over de vraag of de rekeningen van de gemeenschappelijke onderneming geen afwijkingen van materieel belang vertonen en of de onderliggende verrichtingen wettig en regelmatig zijn, alsmede op basis van onze controle het Europees Parlement en de Raad of andere betrokken kwijtingsautoriteiten een betrouwbaarheidsverklaring te verschaffen over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Redelijke zekerheid is een hoge mate van zekerheid, maar geen garantie dat bij een controle een bestaande materiële afwijking of niet-conformiteit altijd zal worden opgespoord. Deze kan voortkomen uit fraude of fouten en wordt van materieel belang geacht indien hiervan, afzonderlijk of geaggregeerd, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat deze een invloed heeft op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze rekeningen nemen.

19. Een controle houdt in dat procedures worden uitgevoerd om controle-informatie te verkrijgen over de bedragen en mededelingen in de rekeningen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. De selectie van de procedures is afhankelijk van het oordeel van de controleur, dat een inschatting omvat van de risico's op afwijkingen van materieel belang in de rekeningen en op niet-conformiteit van materieel belang van de onderliggende verrichtingen met vereisten uit de wet- en regelgeving van de Europese Unie, hetzij door fraude, hetzij door fouten. Bij deze risico-inschatting wordt gekeken naar de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de opstelling en getrouwe weergave van de rekeningen en naar de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen, om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar niet om een oordeel uit te spreken over de doeltreffendheid van de interne beheersingsmaatregelen. Een controle houdt tevens een beoordeling in van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor de financiële verslaglegging en van de redelijkheid van de door de leiding gemaakte boekhoudkundige schattingen, evenals een beoordeling van de algehele presentatie van de rekeningen.

20. Voor de ontvangsten verifiëren wij de van de Commissie ontvangen subsidie en beoordelen wij de procedures van de gemeenschappelijke onderneming voor het innen van vergoedingen en andere inkomsten.

21. Ten aanzien van de uitgaven onderzoeken wij betalingsverrichtingen wanneer de uitgaven zijn gedaan, geboekt en goedgekeurd. Dit onderzoek betreft alle soorten betalingen (inclusief die voor de verwerving van activa) op het moment dat deze worden gedaan.

22. Bij de voorbereiding van dit verslag en ons oordeel hebben wij rekening gehouden met de controlewerkzaamheden die de onafhankelijke extern controleur heeft verricht ten aanzien van de rekeningen van de gemeenschappelijke onderneming, zoals bepaald in artikel 208, lid 4, van het Financieel Reglement van de EU ⁽⁸⁾.

23. De hiernavolgende opmerkingen doen niets af aan de oordelen van de ERK.

⁽⁸⁾ Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1).

BUDGETTAIR EN FINANCIËEL BEHEER***Uitvoering van de begroting 2016***

24. Indien rekening wordt gehouden met ongebruikte betalingskredieten uit voorgaande jaren (5,7 miljoen euro), omvatte de definitieve begroting van 2016 die beschikbaar was in het kader van KP7 en Horizon 2020 vastleggingskredieten van 101,4 miljoen euro en betalingskredieten van 162,8 miljoen euro. De bestedingsgraad bedroeg 95,7 % voor de vastleggingskredieten en 63,2 % voor de betalingskredieten. De lage uitvoeringsgraad voor betalingskredieten werd met name veroorzaakt door vertragingen in de uitvoering van onderzoek en ontwikkeling verricht door de leden van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar.

Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van KP7 en TEN-V

25. Van de operationele en administratieve begroting van 892,8 miljoen euro voor Sesar-I-activiteiten⁽⁹⁾ had de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar tegen eind 2016 voor 827,4 miljoen euro aan vastleggingen en voor 704,2 miljoen euro aan betalingen gedaan (79 % van de beschikbare begroting).

26. Van de bijdragen in natura en in contanten van 1 254,5 miljoen euro door de andere leden voor de operationele en administratieve activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar (670,2 miljoen euro van Eurocontrol en 584,3 miljoen euro van leden uit de luchtvaartsector) had de gemeenschappelijke onderneming tegen het eind van 2016 910 miljoen euro gevalideerd (427,7 miljoen euro van Eurocontrol en 482,3 miljoen euro van de luchtvaartsector). Tegen het eind van 2016 waren er bij de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar betalingen in natura van de andere leden van 133,5 miljoen euro gerapporteerd (49,2 miljoen euro van Eurocontrol en 84,2 miljoen euro van de leden uit de luchtvaartsector).

27. Aan het eind van 2016 bedroegen de gecumuleerde bijdragen van de EU in contanten 597,1 miljoen euro, vergeleken met een totaalbedrag aan betalingen in natura en in contanten van Eurocontrol van 476,9 miljoen euro, en met 566,5 miljoen euro van de leden uit de luchtvaartsector.

Meerjarige begrotingsuitvoering in het kader van Horizon 2020

28. Van de 585 miljoen euro aan Horizon 2020-middelen die aan de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar waren toegewezen voor de uitvoering van Sesar 2020 had de Gemeenschappelijke Onderneming tegen eind 2016 voor 61,6 miljoen euro aan vastleggingen en voor 49,9 miljoen euro aan betalingen gedaan (8,5 % van de toegewezen middelen). De betalingen betroffen grotendeels de voorfinancieringsbetalingen voor de eerste golf van Sesar 2020-projecten.

29. De gecumuleerde EU-bijdragen in contanten aan de operationele activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming bedroegen tegen het eind van 2016 56,8 miljoen euro.

30. De andere leden moeten voor 1 220,7 miljoen euro in natura en in contanten bijdragen aan de operationele activiteiten van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar 2020 (500 miljoen euro door Eurocontrol en 720,7 miljoen euro door de luchtvaartsector). Tegen het eind van 2016 bevonden de Sesar 2020-projecten zich echter in een vroege fase en waren er nog geen bijdragen in natura en contante bijdragen gevalideerd door de raad van bestuur.

INTERNEBEHEERSINGSMAATREGELEN***Internebeheersingskader***

31. De Gemeenschappelijke Onderneming Sesar heeft procedures voor controles vooraf opgezet die zijn gebaseerd op financiële en operationele controles van stukken, en verricht controles achteraf bij begunstigden. Deze controles zijn belangrijke instrumenten om de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen te beoordelen, inclusief de bijdragen in contanten en in natura door de eigen leden aan de gemeenschappelijke onderneming, met uitzondering van de EU. Het restfoutenpercentage voor controles achteraf dat in 2016 werd gerapporteerd door de gemeenschappelijke onderneming, bedroeg 1,34 %⁽¹⁰⁾.

⁽⁹⁾ Het totaalbedrag van 892,8 miljoen euro bestaat voor 700 miljoen euro uit EU-bijdragen in contanten gefinancierd uit de programma's KP7 en TEN-V, voor 165 miljoen euro uit bijdragen in contanten van Eurocontrol en voor 27,8 miljoen euro uit bijdragen in contanten van leden uit de luchtvaartsector.

⁽¹⁰⁾ Jaarlijks activiteitenverslag 2016 van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar, blz. 81.

Rapporteren en controleren van bijdragen in natura aan Sesar 2020-projecten

32. De Gemeenschappelijke Onderneming Sesar heeft nog geen specifieke richtsnoeren ingevoerd voor de leden en haar externe controleurs betreffende het declareren en certificeren van bijdragen in natura van leden aan Sesar 2020-projecten. De gemeenschappelijke onderneming heeft ook geen interne richtsnoeren voor haar voorafgaande controles van kostendeclaraties voor de Sesar 2020-projecten vastgesteld die zijn gebaseerd op de strategie voor controle vooraf van de Commissie voor Horizon 2020.

Beoordeling van de financiële capaciteit van aanvragers in het kader van oproepen tot voorstellen

33. Voor de niet-openbare oproep voor industrieel onderzoek die was beperkt tot de leden afkomstig uit de industrie van de gemeenschappelijke onderneming, verstreekt de gemeenschappelijke onderneming subsidies aan projectconsortia, ondanks het feit dat, in twee gevallen de door het Uitvoerend Agentschap onderzoek verrichte controles van de financiële draagkracht van de begunstigden wezen op gebrekkige financiële capaciteit van het coördinerende lid afkomstig uit de industrie van de consortia. Dit impliceert een hoger financieel risico voor de afronding van die projecten en het financieel risico is eveneens hoger voor de andere projecten waarbij deze twee begunstigden zijn betrokken. Het besluit van de uitvoerend directeur in deze twee gevallen was gebaseerd op aanvullende ad-hocrisicoanalyses die werden uitgevoerd door het personeel van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar. De gemeenschappelijke onderneming heeft echter nog geen systematische interne procedure, inclusief maatregelen om het toegenomen financieel risico te verkleinen en te compenseren, opgezet om een zwakke financiële levensvatbaarheid van een subsidieprojectcoördinator opnieuw te beoordelen.

Kosteneffectiviteit van dienstverleningscontracten

34. In haar procedures voor het plaatsen van opdrachten voor diensten legt de gemeenschappelijke onderneming een maximaal contractbudget vast. Dit maximumbedrag is niet gebaseerd op een systematisch kostenramingsproces en een redelijk marktprijsreferentiesysteem. Hierdoor wordt niet gegarandeerd dat haar meerjarige dienstverleningscontracten kosteneffectief zijn, want uit ervaring blijkt dat de meeste ontvangen offertes het maximale contractbudget benaderden.

Dit verslag werd door kamer IV onder leiding van de heer Baudilio TOMÉ MUGURUZA, lid van de Rekenkamer, te Luxemburg vastgesteld op haar vergadering van 19 september 2017.

Voor de Rekenkamer

Klaus-Heiner LEHNE

President

BIJLAGE

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

Jaar	De opmerking van de Rekenkamer	Stand van de corrigerende maatregel (Afgerond/Loopt nog/Nog af te handelen)
	<i>Belangenconflicten</i>	
2015	In juli 2015 heeft de Commissie voor de gemeenschappelijke ondernemingen richtsnoeren gepubliceerd met betrekking tot regels inzake belangenconflicten, met inbegrip van een gemeenschappelijk model voor de verklaring inzake de afwezigheid van een belangenconflict, dat door de gemeenschappelijke onderneming moet worden opgenomen in haar procedures.	Afgerond

ANTWOORD VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMING

24. Een van de hoofdredenen dat het uitvoeren van betalingen voor onderzoeken verricht door leden vertraging heeft opgelopen, waren de moeilijkheden die werden ondervonden bij het aanpassen van de gemeenschappelijke IT-tools van Horizon 2020 aan de specifieke behoeften van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar. Dit proces is begonnen in 2016 en is nog steeds aan de gang.

30. Voor de Sesar-projecten in het kader van Horizon 2020 die onder de niet-openbare aanbestedingen vallen, wordt verwacht dat de leden in 2018 hun eerste kostendeclaraties zullen indienen. De Gemeenschappelijke Onderneming (GO) Sesar zal dan de eerste bijdragen in natura valideren.

32. In december 2016 heeft de raad van bestuur van de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar het document „Methodology and Validation process for In kind contributions (IKC) in the SJU (SESAR 2020 Programme only)” goedgekeurd. Volgens dit document zal de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar voorwaarden en een model van certificaat opstellen, voordat in 2018 bijdragen in natura worden ontvangen. De GO Sesar zal kijken of het nodig is de strategie voor controle vooraf die de Commissie in het kader van Horizon 2020 hanteert aan te passen aan specifieke risico's die voortkomen uit Sesar 2020-projecten. Intussen past de GO Sesar bij analogie de strategie voor controle vooraf van de Commissie toe.

33. Naar aanleiding van de resultaten van de aanvullende risicobeoordeling die is uitgevoerd in overeenstemming met de Horizon 2020-richtsnoeren, heeft de GO Sesar vastgesteld dat als de projectcoördinatoren enkel en alleen op grond van de door het Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA) verrichte analyse waren geweigerd, dit voor de gemeenschappelijke onderneming een groot risico had kunnen vormen. De GO Sesar is het er echter mee eens dat er moet worden voorzien in een interne procedure voor het herbeoordelen van de geringe financiële draagkracht van een grote projectcoördinator, en dat er maatregelen moeten worden getroffen om de toegenomen financiële risico's te beperken en compenseren.

34. Naar aanleiding van de opmerking van de Rekenkamer heeft de Gemeenschappelijke Onderneming Sesar in april 2017 een methode ingevoerd waarmee tijdens de planningsfase van aanbestedingen de behoeften en kosten voor contracten systematisch kunnen worden beoordeeld. De methode is intussen reeds enige malen toegepast.
